MIELIPIDE

Lipsahtanut lainlaatijoilta höpertämisen puolelle säädökset kuten kotiteurastusjätteiden ja huusinalusen käsittelystä. **NIMIMERKKI MAALAISJUNTTI TEKSTIVIESTISSÄÄN**

LUKIJALTA

Myykää suoraan kuluttajille

Maidontuottajat protestoivat EU-parlamentin edustalla muutama viikko sitten matalia hintoja vastaan ja maitokiintiöiden lakkauttamisen puolesta.

Tuottajien huoli on aiheellinen, tuotannon kulut kun ovat nousseet, mutta tulot eivät ole pysyneet perässä.

Myös MTK:n tuottajien oivaltava tempaus toi järkyttävän alhaiset tuottajahinnat suomalaisten tietoisuuteen.

Tuottajahintoihin vaikuttavaa EU:n maatalouspolitiikan uudistusta on odotettu jo kauan. Viime aikoina jarrua on painettu EU:n budjettineuvottelujen muodossa.

Jäsenmaat ovat vaatineet säästöjä ja niitä on miltei mahdotonta tehdä koskematta myös maatalouden tukiin.

Jos jaettavaa ei ole, jäävät uudistukset vain leikkauksiksi.

Maataloutta kurittaa erityisesti se, että kauppa ja teollisuus ovat kasvattaneet osuuksiaan jatkuvasti.

MTK:n mukaan kaupan osuus maitopurkin asiakashinnasta on vuosien 2004 ja 2010 välillä noussut 25 prosentista 39 prosenttiin. Se on hurja nousu.

Kuluttajat maksavat maidosta enemmän kaupalle samaan aikaan, kun tuottajat joutuvat taistelemaan saadakseen toimintansa pysymään edes kannattavana. Lyhyesti sanoen: kauppa sanelee ja muut vikisevät.

Tuottajien ahdinkoa helpotetaan kaikista tehokkaimmin leikkaamalla kaupan osuutta hinnasta tai jopa jättämällä kauppa kokonaan välistä pois.

Miksi tuottaja ei myisi tuotettaan suoraan kuluttajille hieman kaupan hintaa edullisemmin? Silti kate on tuottajalle huomattavasti parempi. Tilojen konkursseilta voitaisiin välttyä, maaseudun autioitumista estää ja omavaraisuuskin turvata.

KARI SALONEN

Omenoita tarjolla Uotilan tilan suoramyyntipisteessä.

Kuluttajat eivät paljon kannustusta kaipaa. Lähituotanto, mielellään luomuna, on kuluttajien mieleen.

Kuluttajat voivat auttaa tuottajia jakelun järjestämisessä esimerkiksi perustamalla ruokapiirin. Yhteiskunta, miksei myös MTK, voi tukea jakamalla tietoa suoramyynnistä ja tehostamalla neuvontaa.

Tässä on maatalouden win-win-strategia, joka ei ole edes kovin monimutkainen.

Tarja Cronberg
Euroopan parlamentin jäsen (vihr.)
Anne Bland
puheenjohtaja
Maaseutu- ja erävihreät

Kokoomus kaksilla rattailla peltojen raivauskiellossa

Turvemaille kaavailtu pellonraivauskielto on puhuttanut laajasti.

Kokoomuksen kansanedustaja ja varapuheenjohtaja Janne Sankelo kantoi kortensa kekoon sanomalla, että ”raivauskielto veisi maatalouspolitiikkaa aivan väärään suuntaan” (Maaseudun Tulevaisuus 12.12.2012).

Sankelo on oikeassa: toteutuessaan turvemaiden raivauskiellolla olisi erittäin haitalliset vaikutukset suomalaiselle ruuantuotannolle. Esimerkiksi kotieläintiloille on elintärkeää saada uutta peltoa lannanlevitysmääräysten ja rehuomavaraisuustarpeen johdosta erityisesti Väli- ja Pohjois-Suomessa.

On kuitenkin valitettavaa, että kokoomus ajaa asiassa kaksilla rattailla. Pää- ja maatalousministeripuolueena kokoomuksella on ollut useita mahdollisuuksia vaikuttaa asian käsittelyyn.

Ensiksi valtioneuvosto hyväksyi – kokoomuslaisen maatalousministerin Jari Koskinen esityksestä – Euroopan komission kantaa myötäilevän linjan.

Maatalousministeri ja Suomen hallitus oli siis sitä mieltä, että turvemaiden raivaus pelloksi tulee kieltää ja kielto tulee asettaa voimaan, vieläpä perustuslain hengen vastaisesti, takautuvasti vuoden 2012 alusta alkaen.

Tätä on vaikea ymmärtää, onhan hallitus puhunut useaan otteeseen suomalaisen ruuan ja erityisesti lähiruuan puolesta. Tiukan paikan tullen hallituksesta ei löytynyt suomalaisen maatalouden puolustajaa.

Euroopan komission esitys ja Suomen hallituksen alustava kanta lähetettiin tämän jälkeen lausuntokierrokselle eduskunnan ympäristövaliokuntaan sekä maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Ympäristövaliokunnassa turvemaiden raivauskielto sai vankan tuen, myös kokoomuksesta. Suomalaista ruuantuotantoa puolustaneet keskustalaiset ja perussuomalaiset jäivät vähemmistöön.

Onneksi maa- ja metsätalousvaliokunnassa kokoomuslaiset olivat hereillä: koko valiokunta, vihreiden Satu Haapasta lukuun ottamatta, päätyi vastustamaan epäoikeudenmukaista ja haitallista esitystä.

Lopullinen päätös Suomen kannasta sorvautui suuressa valiokunnassa 30. marraskuuta. Tuloksena oli sekava kompromissi, jossa kiellon takautuvuus kyllä poistettiin. Kuitenkin itse asia, turvemaiden raivaus pelloksi, pantiin hallituspuolueiden esityksestä mustalle listalle.

Keskusta teki kokouksessa esityksen, jossa Suomen kanta olisi ollut vastustaa turvemaiden kyntökieltoa EU:n neuvottelupöydissä. Tämä kanta hävisi äänestyksessä 9–16. Kokoomus sekä muut hallituspuolueet äänestivät raivauskiellon puolesta.

Tilanne oli toisinto vuodelta 2000, jolloin vallassa oli sinipunahallitus. Hallituspuolueet runnoivat tuolloin läpi suuressa valiokunnassa kannan, jonka mukaan turve vertautuu energiamuotona fossiiliseen kivihiileen. Äänestys meni valiokunnassa tasan, mutta arpa suosi hallituspuolueita. Turpeen verokohtelu heikkeni.

Huvittavinta tapauksessa oli se, että Euroopan parlamentti oli jo ehtinyt määritellä turpeen hitaasti uusiutuvaksi energialähteeksi. Talousvaliokunta kannatti pitäytymistä tässä kannassa. Sinipunahallitus halusi kuitenkin kävellä linjauksen yli ja toimia Suomen kansallisen edun vastaisesti.

Nyt pääministeripuolue kokoomukselta olisi syytä odottaa suoraselkäistä suomalaisen ruuan puolustamista. Valitettavasti puolueen puheet ja teot ovat räikeässä ristiriidassa. Toivoa sopii, että puolueen maaseutumyönteiset edustajat edes yrittäisivät vaikuttaa maatalousministeriin, jotta Suomen etu ei jälleen kerran vaarantuisi Brysselin neuvotteluissa.

Antti Rantakangas
kansanedustaja (kesk.)
Haapavesi

Hyvä maaseutu ja paha kaupunki

Tuntemani ja arvostamani Heikintytär oli kovin maalaisliittolaisessa vireessä vertaillessaan 12.12. itsenäisyyspäivää hyvällä maaseudulla ja pahoissa suurkaupungeissa.

Ketähän moinen vastakkainasettelu palvelee aikana, jolloin suurin osa suomalaisista asuu ihan oikeissa kaupungeissa? Heikintyttären kaupunkitalokin tuhosi jo kauan sitten lapsuuteni leikkimetsän...

Arvostan maaseudun juhlaperinnettä ja olen siihen aika ajoin osallistunutkin – jopa puhujana. Kannattaa kuitenkin vilkaista vaikkapa Vuosaarilehden kuvausta tuon 40 000 asukkaan ”pitäjän” itsenäisyysjuhlista. Eivät ne paljon maaseudun tavoista poikenneet.

Helsingissä oli kaikkiaan runsaasti erilaisia itsenäisyysjuhlia, kuten on aina ollut. Katsojaluvuista päätellen Linnan juhlia taidettiin puolestaan katsoa yleisesti ylevällä maaseudullakin.

Itse vietimme illan Suomalaisen Klubin isänmaallisessa itsenäisyysjuhlassa, jossa oli Heikintyttären ihailemaa miieskuorolauluakin. Kuulemma klubin kuoro oli esiintynyt jo kolmessa–neljässä itsenäisyysjuhlassa syntisessä pääkaupungissamme.

Pääkaupunginseudun sankarihaudat ovat – toisin kuin Heikintytär väittää – keskeisillä paikoilla ja niillä on paljon kävijöitä etenkin juhlapäivinä. Hietaniemen ohella omia sankarihautoja on muun muassa Kulosaaressa ja Munkkiniemessä. Olen itsekin ollut nuorempana kunniavartiossa.

Vastakkainasettelun sijaan kannattaisi korostaa maaseudun ja kaupunkien yhteyksiä ja meistä useimpien yhteisiä juuria.

Sukulaisianikin on vilissyt MTK:n johtopaikoilla, vaikka sukutilamme myytiin yli sata vuotta sitten. Ei kaikille olisi maataloudessa riittänyt elintilaakaan – ei ainakaan nykyisellä elintasolla.

Jyrki Vesikansa
lehdistöneuvos
Helsinki

Kalavedet kuntoon

Suomi on tuhansien järvien maa ja siksi maamme poikkeaa Ruotsin ohella muista EU-maista selvästi. Järvet ovat monista ihmisen toimista johtuen rehevöityneet ja niin sanotut vähempiarvoiset kalalajit vallanneet tilaa.

Esimerkiksi Kuusamon Oivankijärvestä on syksyllä saatu tuhansia kiloja särkiä. Siinä riittäisi työmaata Suomessa isollekin porukalle.

Suomen pitäisi esittää EU:lle samantapaista tukea kalastajille kuin nyt on maataloudessa. Perusteluna olisi sisävesien tilan parantaminen.

Lisätyötä tulisi myös tuotantoketjun eri vaiheissa.

Investoinnit ovat pieniä maatalouteen verrattuna, kun mönkijällä ja moottorikelkalla pääsee syrjäisimmillekin metsälammille.

Nykytekniikalla pystytään pyytämään vähempiarvoista kalaa erikseen ja samalla saadaan tilaa arvokaloille. Ristiriitoja ei tule, kun pelisäännöt tehdään selviksi.

Tärkeää on tietysti selvittää, löytyykö tälle kalamäärälle käyttöä.

Nykymenolla maaseutu autioituu, koska maataloudesta luopuu tuottajia jatkuvasti, kun kustannukset karkaavat käsistä ja ympäristöehdot kiristyvät.

Eemeli

Susia vähennettävä

Suomen kansansadut kirjassa on useita opettavaisia satuja hölmöläisistä. Jälleen tuli mieleen hölmöläissadut, kun Köyliössä susimäärä on kasvanut niin suureksi, että lapset joudutaan kuljettamaan takseilla kouluun.

Susia oli runsaasti myös 1800-luvulla, jolloin dosentti Antti Lappalaisen tutkimuksen mukaan niistä oli todellista vaaraa ihmisille. Maassa oli kuitenkin silloin osaava hallitus, joka hääti sudet autuaimmille metsästysmaille. Homma hoidettiin niin hyvin, että 1900-luvulla ei enää ollut susihaittoja.

Nykyisin hallituksen resurssit on sidottu Etelä-Euroopan talousasioiden johtamiseen eikä susiasioille ole aikaa.

Hallitus voisi delegoida susiasiat metsästäjäin liitolle, jolla on asiantuntemusta tasapainottaa uhkat ja turvallisuus.

Esko Järvenpää
Jämsä

Sairas Suomi

Tuntematonta ei saa katsoa, koulun juhlat kielletään, kaupunginjohtajien palkat nousee tuhansia euroja. Viljelijöiden ja duunarien palkat pitää alentaa.

MR

Riittäkö mikään?

Rikkaan mielestä köyhä ei pärjää, vaikka maidosta saisi 20 senttiä enemmän litralta. Kaikille hyvä joulua ja vuotta 2013.

Etelän köyhä

Hyvinvointia

Kokoomus raiskaa suppealla näkemyksellään hyvinvointivaltio-käsitettä. Järjestäytynyt yhteiskunta ja yritysten yhteiskuntavastuu sisältyvät hyvinvointiin.

Ei nimimerkkiä

Kiitos

Lämmin kiitos mummolle, vielä kun kykenet sukkia neulomaan, ne tulee sydämestä sydämeen.

Lämmöllä

Toive

Toivon sydämeni pohjasta, että Fennovoima-hanke kaatuu. Ydinvoima ei ole kestävä eikä taloudellinenkaan energiamuoto.

Uusiutuvaa

Missä?

Kokoomuslaiset viljelijät, missä luuraa maatalousministerinne? Nyt pitäisi puolustaa kotimaista maataloutta.

Kako pettää aina

Luomusta

Luomu-lihaa ei tule riittävästi, koska Evira on säätänyt ”sairaat” vaatimukset pien- ja kotiteurastukselle. Kaakeloitu- ja karjakeittiöitä vapaana.

Byrokratian kukkanen

Monopoli

Kyllä MTK:n pitää nostaa tämä Yaran lannoitemonopolikissa pöydälle ja kannustaa isäntiä vaihtoehtoisiin hankintakanaviin.

Kilpailu ei toimi

Yhteismetsä

Yhteismetsä ei edellytä edes yhtenäisaluetta. Yksityismetsäväen sortamista tämä valtion rahanjako kaupunkilaisille sijoittajametsänomistajille.

Tätäkö MTK ajaa?

Rahaa hukkaan

Kehitysavusta menee 400 000 euroa vuodessa muun muassa kavalluksiin. Heidi Hautalan mielestä valvonta riittää.

Ei köyhiä, ei kipeitä

Lipsuu

Lipsahtanut lainlaatijoilta höpertämisen puolelle säädökset kuten kotiteurastusjätteiden ja huusinalusen käsittelystä.

Maalaisjuntti

Pelistä pois

Jos jalkapallojoukkueelta vaadittaisiin jatkuvaa talouskasvua, pitäisi ajoittain vähentää pelaajia ja päästä silti aina vain parempiin tuloksiin.

Yytee

Mieluummin parressa

On parsinavetassa hyviäkin puolia. Meillä on eläimiä sekä parsissa että karsinoissa.

Ja jos ite saisin valita, olisin parressa, jossa ei toiset mukiloisi minua, saisin köllötellä rauhassa pehmeällä kuivalla pedillä ja naapuri ei söisi minun ruokiani.

Kesällä käyn sit tarhassa ulkoileen, vaikka en paarmoista tykkääkkään.

Kokemusta monenlaisista navetoista

VIERASKOLUMNI

Kansalaiset mukaan yhteiskunnan kehittämiseen

Kunnissa on käytössä monenlaisia suoran demokratian välineitä. Internetissä on palautekäytäntöja ja keskustelumahdollisuuksia. Esimerkiksi Turun teknisellä toimialalla on kätevä järjestelmä, jonka avulla kansalaiset voivat ilmoittaa katujen kunnossa havaitsemiaan puutteita.

Osassa kuntia on myös perustettu asukas- ja aluetoimikuntia. Tampereella on Alue-Alvari, jonka kautta kansalaiset voivat välittää ajatuksiaan valmisteltavista asioista.

Suoran vaikuttamisen välineiden toimivalta on kuitenkin vähäinen tai rajattu; annetaan lausuntoja, tehdään ehdotuksia. Kansalaisille annetaan mahdollisuus osallistua, mutta heidän osallisuutensa on vähäistä. Osallisuus tarkoittaa tässä yhteydessä todellista mahdollisuutta vaikuttaa, aitoa toimivaltaa. Heikko äänestysinto kielii osallisuuden riittämättömyydestä.

Hallitus on viime aikoina asettanut kuntauudistukselle sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistukselle uusia askelmerkkejä. Tilanne on kuitenkin edelleen hyvin epäselvä. Hallitus ei ole vieläkään onnistunut muodostamaan kuntauudistuksesta sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksesta ymmärrettävää kokonaisuutta. Selvää kuitenkin on, että kunnat joutuvat ensi vuoden aikana paneutumaan tulevaisuuden kysymyksiin tosissaan.

Edustuksellinen demokratia ei enää yksin riitä kuntauudistuksen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen valmistelussa, vaan tarvitaan uutta, laajempaa näkökulmaa.

Vaasan yliopiston filosofisen tiedekunnan tutkijat ovat viime aikoina järjestäneet useita kansalaisraateja, joissa kansalaiset ovat asiantuntijoiden kanssa vuorovaikutuksessa pohtineet erilaisia teemoja. On syntynyt kiintoisia ajatuksia esimerkiksi eläkeläisten, maahanmuuttajien ja nuorten arjen tärkeistä kysymyksistä.

Kansalaisraateihin osallistuvat vapaaehtoiset ja heidät valitaan niin, että he muodostavat pienoiskuvan tarkasteltavan teeman kannalta tähdellisistä kansalaisryhmistä. Yhden kansalaisraadin osanottajien määrä on keskimäärin 25.

Kansalaisraatimenetelmä innostaa osallistujia ja syntyy mielenkiintoisia yhteiskunnallisia avauksia. Ihmiset ovat kiinnostuneita vaikuttamisesta, jos heille tarjotaan siihen mahdollisuus.

Kansalaisraati on esimerkki uudesta toimintatavasta, jossa kansalaisten ja päättäjien vuorovaikutus sekä tasaveroiset keskustelut ovat keskiössä. Tätä kutsutaan deliberatiiviseksi, keskustelevaksi demokratiaksi.

Kansalaisraadin kaltainen menettely ei kyseenalaista edustuksellista demokratiaa, vaan täydentää ja vahvistaa sitä. Tällaisten välineiden laaja soveltaminen innostaa myös äänestämään. Päättäjiltä vaaditaan toki rohkeutta, sillä kansalaisten näkemykset on otettava tosissaan ja ne on kytkettävä päätösten valmisteluun. Kansalaisraatien kautta voi parhaimmillaan paikantua uusia ja rakentavia etenemisteitä.

Kunnat selvittävät ensi vuoden aikana jälleen kerran tulevaisuuttaan, mahdollisia kuntaliitoksia sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen tapoja. Juuri nyt suomalaisessa yhteiskunnassa olisi tilaus kansalaisraatien laajalle soveltamiselle.

Kansalaisraadit voisivat ideoida yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa omille kotiseuduilleen sopivia kuntarakenne- ja yhteistyömalleja sekä kansalaisten suoran vaikuttamisen tapoja. Tähän kannattaisi liittää myös sosiaalinen media, jossa kansalaisraatien esityksiä voitaisiin edelleen kehittää. Esimerkiksi oikeusministeriön otakantaa.fi-sivustolle on helppo perustaa kaikille avoin keskustelupiiri.

Kansalaiset on saatava laajasti mukaan Suomen tulevaisuutta koskeviin pohdintoihin. Eduskunta, hallitus, kunnanvaltuustot ja viranhaltijat tarvitsevat kipeästi uusia näkökulmia ja tuoreita oivalluksia.

HANNU KATAJAMÄKI
on Vaasan yliopiston aluetieteen professori.

hannu.katajamaki@uva.fi

VERKOSSA SANOTTU

Onko tukki Suomessa kallista vai ei?

Metsäteollisuus kävi viime viikolla nokkapokkaa metsänomistajien kanssa. Toisen mielestä puuta ei riitä, vaikka hinta on kohdallaan. Omistajat puolestaan toitottavat Keski-Euroopan hurjia hintoja, ja kaipailevat tukeistaan parempaa tiliä.

”Miksi metsäteollisuus luopuu omista metsistään? Puuhuollon ongelmat ois menneisyyttä, metsäteollisuuden omistaessa metsät, jäis kaikki raaka-aineeseen liittyvät ongelmat historiaan. Taitaa teollisuudella olla ketunhäntä kainalossa” arvelee Nilkki.

Juupas, eipäs

Volvomies puolustaa järkevää ja tehokasta metsien käyttöä: ”Kyllä metsissä puuta riittää, ja kun hoitaa harvennukset, ojitukset ajallaan niin metsät kasvaa kohisten ja antaa puunmyynti tuloa omistajalleen. Minusta sellainen metsänomistaja on hölmö joka ei hoida metsää vaan antaa metsän ränsistyä. Eikä se todellakaan ole köyhän miehen merkki kun tehdään aukkohakkuuta vaan kun metsä on kasvunsa kasvanut niin nurin ja uudet taimet kasvamaan näin se metsä tuottaa. Kun järkevästi metsää hoitaa niin ei ikinä lopu puu metsästä.”

Mielipiteen torppaa nimimerkki Metsänomistaja: ”Kyllä Suomen metsistä nykyään hakataan täysin ylimitoitettuja määriä puuta. Vähitellen metsät muuttuu siten, että niissä on vain pientä puuta ja tuo tahti on kiihtynyt viime vuosina. On täysin väärin, että Suomen metsistä riittäisi hakata vaikka tuplamäärä, mutta ei kerrota koskaan, montako vuotta menisi, kun yksikään metsäpalsta ei kasvaisi enää tukkipuuta. Tukin koko on jatkuvasti pienentynyt samoin parein ainespuun ja siksi pitäisikin jotakin tehdä. Ensin pitäisi päättää ettei yhtään uutta tietä tehtäisi metsän läpi enää vaan metsät säästettäisiin puun kasvatukseen.”

”Metsänomistuksen rakenteen muutos palkansaajien omistukseen on ylipääsemätön ongelma, onhan se köyhän merkki, jos metsää myy. Mitä vanhempaa ja hoitamatonta, sitä äveriäämpi omistaja on”, väittää hj.

”Ennen oli paremmin”

MTK:n Pohjois-Karjalan kokouksessa heläytettiin ilmoille toive uusista markkinointikanavista maatalouden tuotteille.

Pekka Iiskonmäki ei ainakaan lihan osalta siihen usko: ”Ei tiloilta suoramyynti onnistu, kuten ennen. Ei saada edes siasta henkeä pois, ilman kymmentä virkamiestä ja eläinlääkäriä. Ennen oli kansa paljon viisaampaa.”

Lopuksi päästetään ääneen ilmaisten kukkien jakamista päivittelevä nimimerkki Maaseudulta: ”Se on kivaa kun aina hesalaiset saa kaiken ilmaiseksi. Niin lihat, leivät ja kinkutkin. Nyt viel kukkiakin.”

ANTTI HIRSAHO